

Kieskeurig

Wie streeft naar een veilige en gezonde werkvloer, kan de hulp inroepen van allerlei soorten arbodeskundigen.

Hoe zorg je dat je de juiste kiest?

Eveline Janse

Stel je voor. Je bent preventiemedewerker en uit een medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) komt naar voren dat op een bepaalde afdeling **stelselmatig pesterijen** plaatsvinden. De afdelingsmanager is daar niet van op de hoogte, maar het MTO is anoniem ingevuld en geeft duidelijk andere signalen. Een lastige situatie. Dit zomaar in een afdelingsoverleg ter sprake brengen, zou het probleem weleens op de spits kunnen drijven. Externe expertise kan hier uitkomst bieden. Maar welk type arbodeskundige zet je waarvoor in?

De arbeids- en organisatiedeskundige

In dit geval zou bijvoorbeeld een arbeids- en organisatiedeskundige (A&O'er) onderzoek kunnen doen naar de situatie, de oorzaken en ook aan de oplossing kunnen werken. De A&O'er is een deskundige op het gebied van organisatie, mens en arbeid. Zij richten zich met name op groepen medewerkers. Ze onderzoeken

bijvoorbeeld de invloed van de organisatiecultuur, leiderschap en arbeidsverhoudingen. A&O'ers zijn gespecialiseerd in emotionele belasting, zoals werkstress, agressie en geweld, pesten en discriminatie en seksuele intimidatie (samen bekend onder de naam PSA: psychosociale arbeidsbelasting). Ze kunnen adviseren over het arbo- en verzuimbeleid en kunnen werkplek- en organisatieonderzoek uitvoeren en veranderingsprocessen begeleiden.

Ander voorbeeld: uit de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) blijkt dat er bij de productie van voedsel risico is op het ontwikkelen van **bepaalde grondstofallergieën**. Dit merkt je niet snel, maar op de langere termijn kan dit serieuze gevolgen hebben voor de gezondheid van de werknemers die regelmatig in contact komen met deze stoffen. Hoe kun je dit risico zo goed mogelijk beperken? De productie moet tenslotte ook doorgaan.

DE ARBODESKUNDIGE HULP

De preventiemedewerker is de interne 'deskundige' op het gebied van preventie, maar voor complexere vraagstukken is er kennis en deskundigheid van buiten nodig. Arbodeskundigen zijn experts op hun vakgebied en kunnen je ondersteunen bij alle vragen die je zelf niet kunt beantwoorden. Maar welke arbodeskundige zet je waarvoor in? Met de Arbodeskundige Hulp voor Preventiemedewerkers beogen TNO en inPreventie preventiemedewerkers, ondernemers, managers, HR-medewerkers en OR-leden een stap verder te helpen naar goede hulp en expertise bij arbovraagstukken. De tool geeft je in twee stappen antwoord op de vraag welk type arbodeskundige kan helpen bij jouw specifieke vraagstuk. De Arbodeskundige Hulp is gratis beschikbaar via www.arbodeskundigen.inpreventie.nl.

De arbeidshygiënist

In dit geval kan een arbeidshygiënist onderzoek doen en adviseren. Arbeidshygiënisten richten zich op factoren die een schadelijke invloed kunnen hebben op de gezondheid. Denk aan blootstelling aan gevaarlijke stoffen, biologische factoren (virussen, bacteriën en schimmels), fysische factoren (lawaai, trillingen, verlichting, straling, klimaat) en fysieke belasting. Het voorkomen van gezondheidsschade op de korte en lange termijn staat hierbij centraal. Arbeids-

hygiënisten kunnen adviseren over te nemen maatregelen, beleid, aanpassingen van werkplek en inzet van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM). Ook kunnen zij blootstelling aan gevaarlijke stoffen meten en daartegen beschermende maatregelen opstellen.

Deze voorbeelden gaan over grotere onderzoeksvragen, maar ook bij kleine vraagstukken kan externe deskundigheid nodig zijn. Bijvoorbeeld om een middag goede voorlichting te

krijgen over de risico's bij laswerkzaamheden. Of om uitleg te geven over het beleid op het gebied van ongewenst gedrag. Wellicht heb je alleen een korte vraag, bijvoorbeeld over het juiste type stofmasker.

De A&O'er en de arbeidshygiënist zijn allebei zogeheten arbokerndeskundigen. Naast deze twee noemt de Arbowet ook de hogere veiligheidskundige en de bedrijfsarts als arbokerndeskundigen. Gecertificeerde of geregistreerde

arbokerndeskundigen kunnen allemaal de verplichte toetsing van de RI&E uitvoeren.

De bedrijfsarts

De bedrijfsarts (niet te verwarren met een arbo-arts: dit is een basisarts) is voor de meeste werknemers de bekendste arbodeskundige. Ieder bedrijf is verplicht om samen te werken met een bedrijfsarts, al dan niet via een Arbo-dienst. De bedrijfsarts kan bij ziekte en verzuim aangeven wat voor werk een werknemer nog verantwoord kan doen en wat kan helpen bij het herstel en de werkhervatting (re-integratie). Preventief kan de bedrijfsarts werkplekonderzoek doen, werkaanpassingen voorstellen en een PAGO (Periodiek Arbeidsgezondheidskundig Onderzoek) of PMO (Preventief Medisch Onderzoek) uitvoeren. Ze kunnen ook helpen met aanpassingen in de houding of het gedrag van medewerkers.

De hogere veiligheidskundige

De hogere veiligheidskundige (HVK'er) adviseert bedrijven op het gebied van hun arbeidsomstandighedenbeleid. Denk daarbij aan risico's die kunnen ontstaan bij bijvoorbeeld werken met machines en werken op hoogte. De HVK'er inventariseert risico's, beoordeelt hoe veilig de werkomgeving voor werknemers is en voert zo nodig maatregelen door om de veiligheid binnen een bedrijf te verbeteren. HVK'ers kunnen adviseren en ondersteunen bij alle vormen van gevaarlijk werk, aanpassingen van de werkplek en de inzet van PBM. Zij kunnen ook het arbo-beleid opstellen. HVK'ers kunnen daarnaast een Veiligheids- en Gezondheidsplan – een specifiek onderzoek voor de bouw – opstellen en de uitvoering hiervan controleren.

Naast de kerndeskundigen zijn er nog veel verschillende arbodeskundigen, ieder gespecialiseerd op een specifiek vakgebied. Er zijn deskundigen die zich richten op werkhoudingen, zoals ergocoaches en ergonomen, en deskundigen die zich meer bezig houden met financiële of juridische zaken rondom arbo, zoals arbeidsdeskundigen. ➡